

**UCHWAŁA NR /2025
RADY GMINY SMYKÓW
z dnia lutego 2025r.**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Smyków.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2025r. poz. 49) Rada Gminy Smyków uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 dla Gminy Smyków stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Smyków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do Uchwały

Uchwałą Rady Gmin Smyków w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Załącznik do
Uchwały Nr/2025
Rady Gminy Smyków
z dnia lutego 2025r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2025 – 2027
dla
Gminy Smyków**

S p i s t r e ś c i

- I. Wstęp**
- II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu**
- III. Podstawa prawna Programu**
- IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie**
- V. Cele programu**
- VI. Zasoby**
- VII. Przewidywane efekty**
- VIII. Źródła Finansowania Programu**
- IX. Monitoring i ewaluacja Programu**
- X. Podsumowanie**
- XI. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny**

I. Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Smyków opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r., poz. 49) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

W Polsce funkcjonuje system polityki na rzecz dzieci i rodziny, w ramach którego realizuje się takie zadania, jak udzielanie pomocy finansowej rodzinom z dziećmi w ramach świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego „800+”, jednorazowego świadczenia przysługującego zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, tworzenie warunków dla godzenia pracy ze sprawowaniem obowiązków rodzicielskich, ale także kształtowanie warunków dla funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego i zwiększenia udziału rodzinnych form opieki nad dziećmi. Ważnym etapem było w tym kontekście wprowadzenie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. (Dz. U. 2025r. poz. 49).

Zgodnie ze wspomnianą ustawą wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek ten, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizują one ten obowiązek w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Ustawa ta wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie: pracy z rodziną - co należy do zadań własnych gmin – i organizacji pieczy zastępczej – co należy do zadań własnych powiatu. W systemie polityki na rzecz dzieci i rodziny prawo dziecka do pieczy zastępczej jest prawem subsydiarnym wobec prawa dziecka do życia w rodzinie, równocześnie umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, a celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko (o ile jest to możliwe) mogło powrócić pod opiekę rodziców.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, rozpad rodziny, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny), zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi

konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Smyków. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Smyków na lata 2025-2027.

Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w

ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

III. Podstawa prawna Programu

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r., poz. 49)
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024r. poz. 1283 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2024r. poz. 424 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 2151)
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 1939)

IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie

Gmina Smyków położona jest w południowej części powiatu koneckiego i północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego i graniczy z czterema gminami: Końskie, Stąporków, Radoszyce, Mniów. Siedzibą gminy jest miejscowość Smyków, która zajmuje powierzchnię 4,98km². Smyków położony jest w odległości około 29,3 km na północny-zachód od Kielc – stolicy Województwa Świętokrzyskiego oraz w odległości około 21 km na południe od miasta Końskie. Zmienia się charakter gminy Smyków – dziś nie można powiedzieć, że ma ona charakter rolniczy. W skutek spadku opłacalności produkcji rolnej coraz mniej gospodarstw zajmują się uprawą roli czy hodowlą zwierząt.

Gminę tworzy 12 jednostek pomocniczych (sołectw). Jak wynika z danych Urzędu Gminy, wg stanu na dzień 27.01.2025r. obszar Gminy Smyków zamieszkuje 3764 mieszkańców.

W 2024 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie skorzystało łącznie 95 rodzin tj. 163 osoby w rodzinach. Z analizy posiadanych danych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że istnieje ciągła potrzeba współpracy asystenta rodziny z rodzinami, które wymagają wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Są to rodziny dysfunkcyjne, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

Podejmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie

sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań.

Asystent rodziny:

- prowadzi trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszy klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitoruje stan zdrowia dzieci, realizacja szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitoruje sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modeluje sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- wspiera kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywuje osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracuje z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywują rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniuje możliwość powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywuje do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- uczestniczy w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiegś formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu Gminy Smyków w latach 2023-2024

2022 rok		2023 rok	
rodziny zastępcze spokrewnione	instytucjonalna piecza zastępcza	rodziny zastępcze spokrewnione	instytucjonalna piecza zastępcza
3	4	5	3

Źródło: sprawozdanie własne

V. Cele Programu

Cel 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Cel 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Cel 4 Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Smyków przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Realizacja Programu i jego koordynacja

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie przy współpracy:

- Asystentów rodzin
- Pracowników socjalnych
- Rodzin wspierających
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia
- Placówek wsparcia dziennego.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań

własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Działania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących			
1. Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.
2. Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, świetlicami środowiskowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie Urząd Gminy w Smykowie	Liczba podjętych interwencji. Liczba osób objętych wsparciem.
3. Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.
4. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.
5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Zespół Interdyscyplinarny ds.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.		Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Placówki oświatowe. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich.	
6. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb –zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Urząd Gminy w Smykowie.	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Urząd Gminy w Smykowie	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.
2. Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Urząd Gminy w Smykowie	Liczba dzieci korzystających z posiłków.
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.
4. Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego.
5. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Urząd Gminy	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach.

domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.		w Smykowie	Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców			
1. Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie	Liczba rodzin przeżywających trudności.
2. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.
3. Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Policja.	Liczba założonych Niebieskich Kart.
4. Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży).	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. Urząd Gminy w Smykowie	Liczba rodzin objętych pomocą.
5. Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.	2025 - 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.
6. Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2025 - 2027	Pracownicy socjalni Asystenci rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy	wskaźniki
1. Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życie	2025-2027	GOPS	-liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”) - liczba dzieci w tych rodzinach -liczba dzieci z niepełnosprawnością w tych rodzinach
2. Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin	2025-2027	GOPS	- liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego -liczba rodzin korzystających ze skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin
3. Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością	2025-2027	GOPS	-liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000zł

VI. Zasoby

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- 1) Urząd Gminy w Smykowie
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Smykowie
- 3) Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 4) placówki oświatowe (szkoły, przedszkola, świetlice)
- 5) placówki służby zdrowia
- 6) organizacje pozarządowe i instytucje kościelne
- 7) Komisariat Policji w Radoszycach
- 8) Kuratorzy sądowi
- 9) Sądy – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich
- 10) Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Końskich
- 11) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich
- 12) Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich
- 13) Poradni leczenia uzależnień

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny,

pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodziną.

VII. Przewidywane efekty

- a) stworzenie dla 100% zatrudnionych asystentów rodziny możliwości do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
- b) u 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważy się poprawę ich funkcjonowania
- c) (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony
- d) rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
- e) zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- f) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
- g) rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,
- h) konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
- i) zdiagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców gminy, które pozwolą na obranie bardziej
- j) udzielenie wsparcia kobietom i rodzinom zgodnie z założeniami ustawy „Za życiem”.

VIII. Źródła Finansowania Programu

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

X. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Smykowie na lata 2025-2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

XI. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny

- 1) Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.
- 2) Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mogliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.